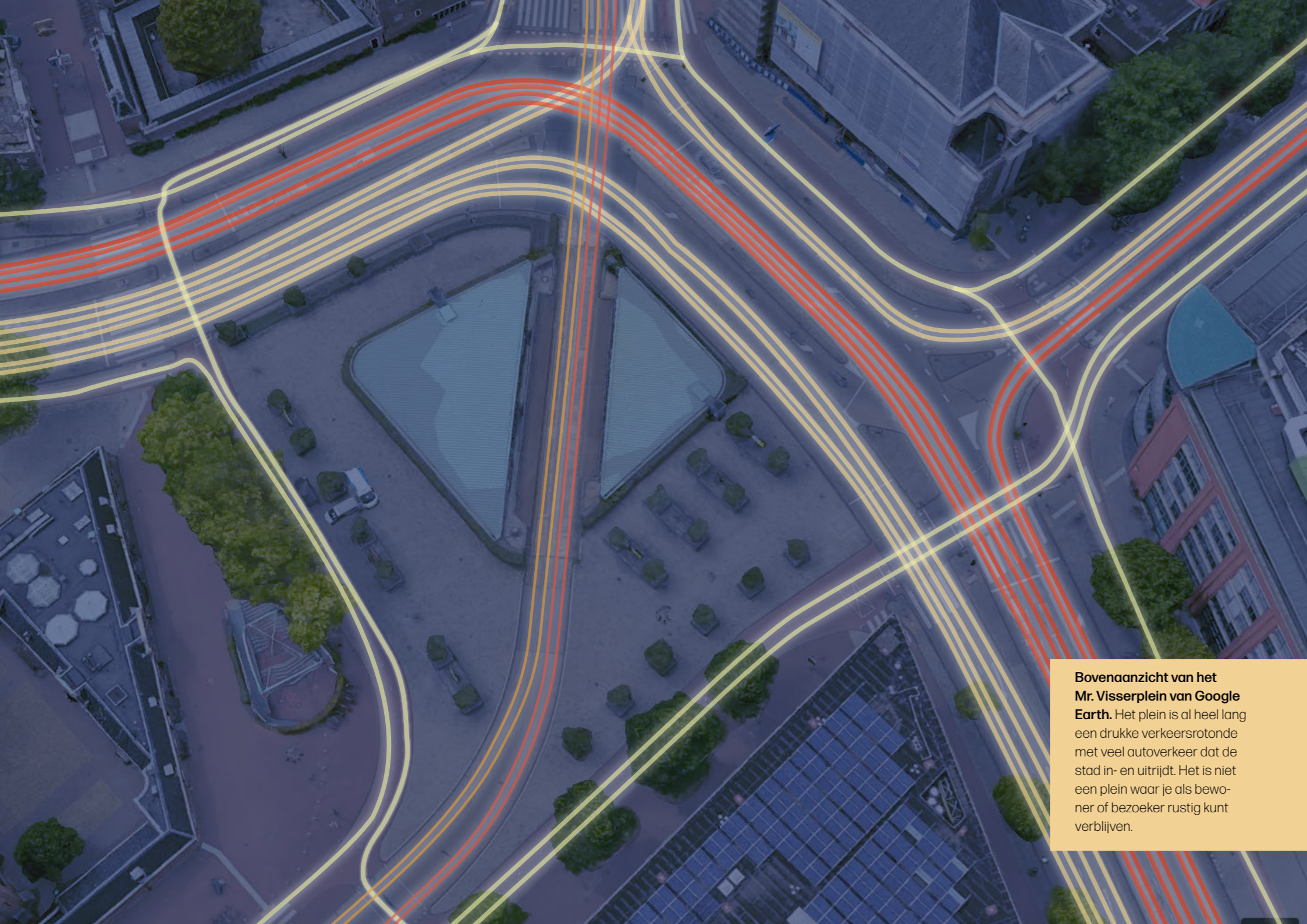

Het Nieuwe Meijer-Visserplein

Van een verkeersknooppunt tot
het nieuwe groene hart van Amsterdam Oost

Bovenaanzicht van het Mr. Visserplein van Google Earth. Het plein is al heel lang een drukke verkeersrotonde met veel autoverkeer dat de stad in- en uitrijdt. Het is niet een plein waar je als bewoner of bezoeker rustig kunt verblijven.

Het Meijer-Visserplein

Een Plein voor de Toekomst

In de jaren '60 van de vorige eeuw wilde gemeente Amsterdam, gehoor gevend aan een internationale trend, de stad ontsluiten voor het autoverkeer. Door de aanleg van de IJtunnel, De Valkenburgerstraat, de tunnel onder het Mr. Visserplein, de Weesperstraat en Wibautstraat ontstond een nieuwe verkeerscorridor die veel van de oorspronkelijke stadsweefsel liet verdwijnen. Inmiddels is een omgekeerde trend zichtbaar. Bewoners van de stad gaan de toegenomen verkeersdruk, de vervuiling en de gevolgen daarvan voor de volksgezondheid in toenemende mate als belastend ervaren. Er is behoefte aan groene publieke ruimte, die weerstand kan bieden aan de toenemende druk van toerisme en de gevolgen van klimaatverandering. Hier kan dat door het toevoegen van nieuwe bomen om hittestress tegen te gaan en in een ondergrondse vijver regenwater op te slaan voor gebruik de planten en bijvoorbeeld de Hortus.

Wij als initiatiefnemers stellen voor de ruime publieke ruimte zoals die in de 17e eeuw rond de Portugese Synagoge bestond herstellen door de Weesperstraat tussen synagoge en Joods Museum te verwijderen en het Jonas Daniel Meijerplein en het Mr. Visserplein samen te voegen tot een nieuw Meijer-Visserplein.

“Ons plan vormt een stedenbouwkundige oplossing voor het nu identiteitsloze plein en geeft de voormalige tunnelruimte een opwindende nieuwe bestemming.”

- **Marien Schouten, beeldend kunstenaar** -

Wij zien de voormalige tunnelruimte niet als een probleem dat verwijderd dient te worden maar juist als een kans. Door herbestemming van de voormalige tunnel tot nieuwe publieke ruimte ontstaat via het metro netwerk een nieuwe verbinding tussen de stad en de talrijke, om het plein gegroepeerde, instellingen (Synagoge, Joods Museum, Holocaust Monument, De Nederlandse Filmacademie, De academie van bouwkunst, Hermitage, Hortus Botanicus, Mozes en Aäron kerk, Artis en de Stopera).

Naast verbindings en verblijfsruimte kan de tunnel ruimte bieden aan een ondergrondse vijver met weelderige plantengroei zodat regenwater vastgehouden wordt en gebruikt kan worden voor de omliggende natuur.

Een historische schat in het Joods Cultureel Kwartier

Het rijke erfgoed dat we samen eren

De afbeelding hiernaast biedt een perspectief op het J.D. Meijerplein, voorheen bekend als de Deventer Houtmarkt/Muidergracht, gezien vanuit de richting van de Nieuwe Herengracht. Op de prent zie je de Hoogduitse Synagoge (nu Joods Museum) aan de rechterkant en de Portugees Synagoge aan de linkerkant. Het midden van de afbeelding wordt gekenmerkt door de Muidergracht, terwijl de straten gevuld zijn met figuren, koetsen, sleden en meer.

Deze prent illustreert de rijke geschiedenis van het Mr. Visserplein en het omliggende Joods Cultureel Kwartier. Het herinnert ons eraan dat dit gebied vroeger een echt plein was waar men rustig kon rondlopen en de culturele en historische waarde kon ervaren. Het Mr. Visserplein heeft een belangrijke rol gespeeld in het Joodse erfgoed van Amsterdam, en wij willen deze rijke geschiedenis koesteren en laten voortleven in de toekomstige transformatie van het plein.

Eerste uitgave van de prent, voordat de Nieuwe Synagoge (nu Joods Museum) gebouwd werd. Vervaardigd door Abraham Rademaker en uitgegeven door Pieter van Gunst. Datering 1730 t/m 1735. Beeldbank Amsterdam.

Verbinden & transformeren

Een autoluwe oase midden in centrum Oost

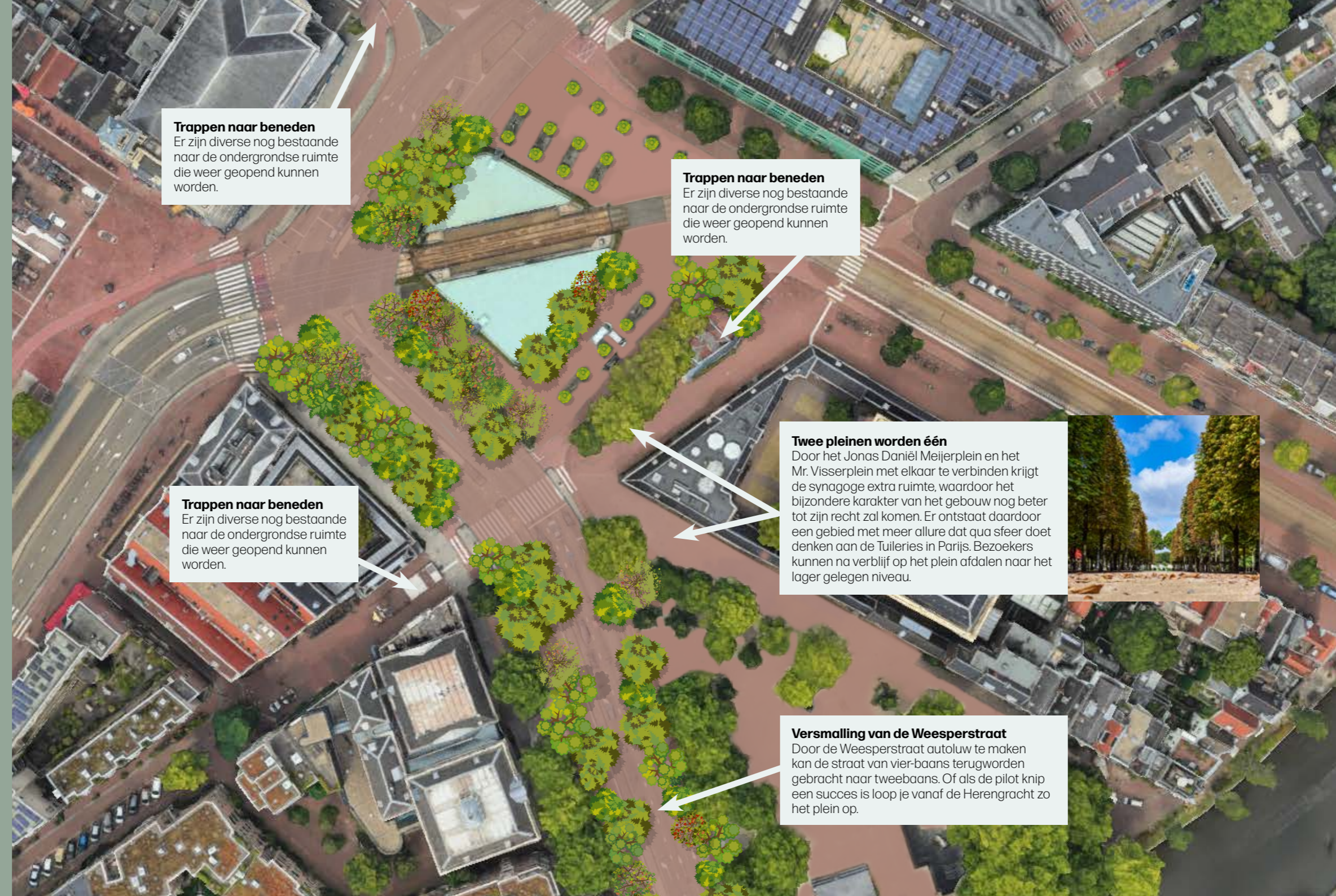
Wij hebben een gedurfd plan om het Mr. Visserplein te transformeren tot een autoluwe en lommerrijk plein. Door het samenvoegen van het Mr. Visserplein en het J.D. Meijerplein ontstaat er een grotere samenhangende publieke ruimte die de mogelijkheid biedt tot ontmoeting en ontspanning en het plein zijn 17e eeuwse allure teruggeeft...

We herzien de verkeersstromen en optimaliseren ze, waardoor het autoverkeer vermindert en er meer ruimte ontstaat voor voetgangers, fietsers en groen. Het samengevoegde plein zal recreatiemogelijkheden omvatten, zoals zitbanken, groene zones en speelplekken.

Ons doel is om een levendige ontmoetingsplaats te creëren die de gemeenschap verbindt en de leefbaarheid vergroot. We streven naar een duurzame, autoluwe toekomst voor dit iconische plein.

Het gebied kan uitgroeien tot een nieuw stadshart voor Amsterdam Oost, Zoals het museumplein dat is voor Zuid. De Dam voor Centrum en de ruimte rondom Museum Eye voor Noord.

Bovenaanzicht van Google Earth van het Mr. Visserplein en het JD Meijerplein. Door deze pleinen te laten samensmelten ontstaat er een bijzondere openbare ruimte rondom de Portugese Synagoge. En wanneer de Weesperstraat autoluw wordt of als de knip doorgaat dan heeft de stad Amsterdam er een echt plein bij.

Trappen naar beneden
Er zijn diverse nog bestaande naar de ondergrondse ruimte die weer geopend kunnen worden.

Trappen naar beneden
Er zijn diverse nog bestaande naar de ondergrondse ruimte die weer geopend kunnen worden.

Twee pleinen worden één
Door het Jonas Daniël Meijerplein en het Mr. Visserplein met elkaar te verbinden krijgt de synagoge extra ruimte, waardoor het bijzondere karakter van het gebouw nog beter tot zijn recht zal komen. Er ontstaat daardoor een gebied met meer allure dat qua sfeer doet denken aan de Tuileries in Parijs. Bezoekers kunnen nu verblijven op het plein afdalen naar het lager gelegen niveau.

Trappen naar beneden
Er zijn diverse nog bestaande naar de ondergrondse ruimte die weer geopend kunnen worden.

Versmalling van de Weesperstraat
Door de Weesperstraat autoluw te maken kan de straat van vier-baans terugworden gebracht naar tweebaans. Of als de pilot knip een succes is loop je vanaf de Herengracht zo het plein op.

“Door de pleinen met elkaar te verbinden ontstaat er een gebied met allure dat qua sfeer doet denken aan het populaire Artisplein”

– Jeroen Robbertsen, bewoner

Minder asfalt: Verminder het verkeer en geef voetgangers en fietsers alle ruimte. Door de transformatie van het Mr. Visserplein wordt het autoverkeer teruggedrongen, waardoor de focus komt te liggen op een veilige en aangename omgeving voor voetgangers en fietsers.

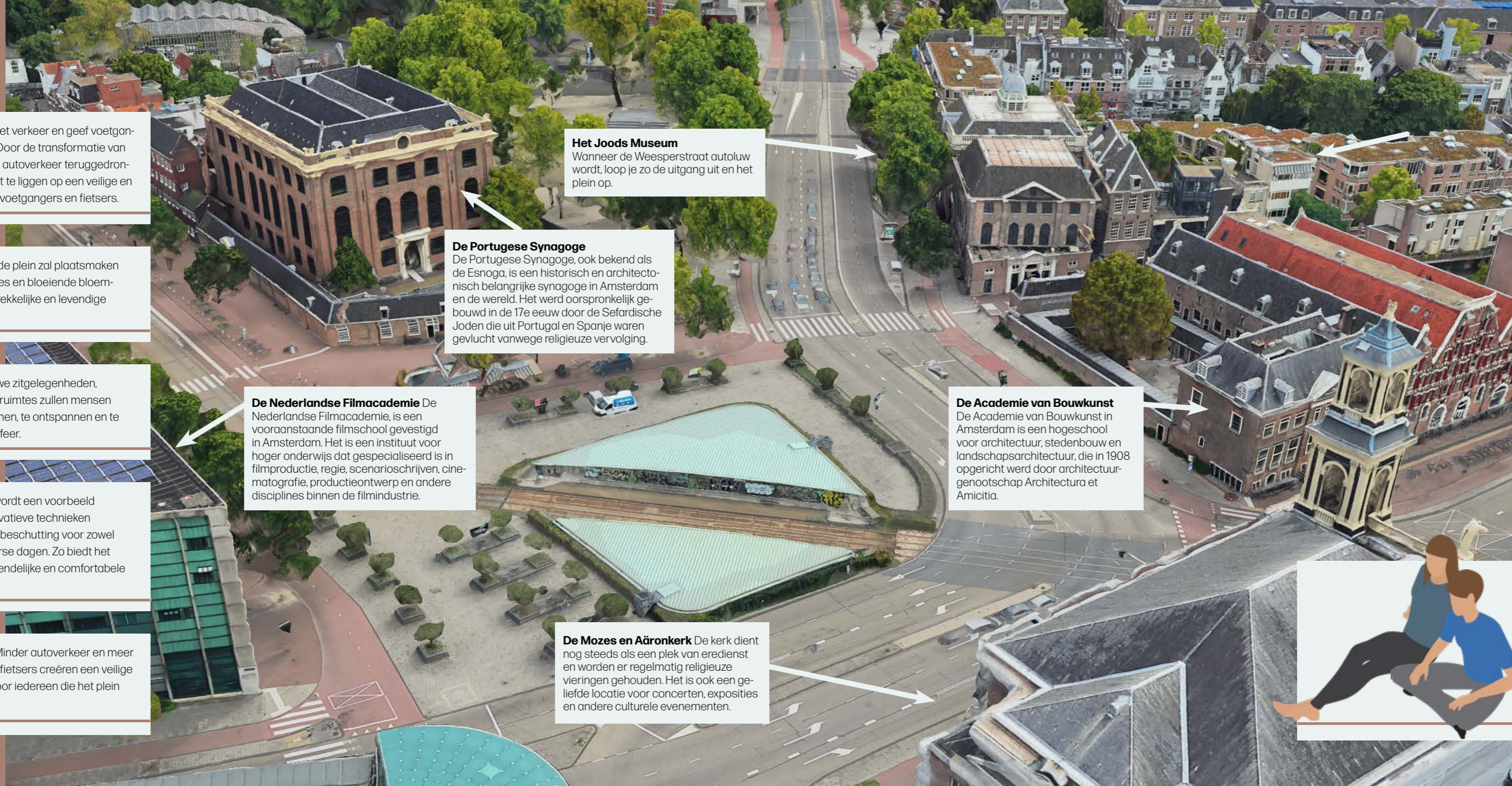

Vergroening: Het versteende plein zal plaatsmaken voor weelderige groene zones en bloeiende bloembedden, waardoor een aantrekkelijke en levendige omgeving ontstaat.

Duurzaamheid: Het plein wordt een voorbeeld van duurzaamheid met innovatieve technieken zoals regenwateropvang en beschutting voor zowel regenachtige als hete zomerse dagen. Zo biedt het Mr. Visserplein een milieuvriendelijke en comfortabele omgeving voor iedereen.

Voetgangersvriendelijk: Minder autoverkeer en meer ruimte voor voetgangers en fietsers creëren een veilige en aangename omgeving voor iedereen die het plein bezoekt."

Het Joods Museum
Wanneer de Weesperstraat autoluw wordt, loop je zo de uitgang uit en het plein op.

De Portugese Synagoge
De Portugese Synagoge, ook bekend als de Esnoga, is een historisch en architectonisch belangrijke synagoge in Amsterdam en de wereld. Het werd oorspronkelijk gebouwd in de 17e eeuw door de Sefardische Joden die uit Portugal en Spanje waren gevlucht vanwege religieuze vervolging.

De Nederlandse Filmacademie De Nederlandse Filmacademie is een vooraanstaande filmschool gevestigd in Amsterdam. Het is een instituut voor hoger onderwijs dat gespecialiseerd is in filmproductie, regie, scenarioschrijven, cinematografie, productieontwerp en andere disciplines binnen de filmindustrie.

De Mozes en Aäronkerk De kerk dient nog steeds als een plek van eredienst en worden er regelmatig religieuze vieringen gehouden. Het is ook een geliefde locatie voor concerten, exposities en andere culturele evenementen.

De Academie van Bouwkunst De Academie van Bouwkunst in Amsterdam is een hogeschool voor architectuur, stedenbouw en landschapsarchitectuur, die in 1908 opgericht werd door architectuurgenootschap Architectura et Amicitia.

Boven én onder maken het plein uniek: Door de enorme ondergrondse ruimte te verbinden met het bovengrondse ontstaat er een plein dat elk seizoen functioneel is. Het biedt niet alleen de mogelijkheid om te schuilen voor de regen en het opvangen van water, maar ook om de ruimte te gebruiken voor tentoonstellingen, exposities of een filmzaal waarin werk van studenten van de Nederlandse Filmacademie getoond wordt. Het Mr. Visserplein wordt een veelzijdige plek waar alles mogelijk is.

Groene oplossing

De rol van groen bij het verbeteren van luchtkwaliteit, hittestress en het verminderen van geluidsoverlast

Luchtverontreiniging heeft negatieve effecten op de luchtkwaliteit en de volksgezondheid. Groen vergroot de afstand tot vervuilende bronnen, maar kan ook luchtverontreiniging concentreren door belemmering van luchtstromen. Groen speelt een rol bij het verminderen van hitte en biedt bescherming tegen zonlicht en hoge temperaturen.

Groen vermindert geluidsoverlast door demping en creëert een rustgevend effect..

Ons plan omvat niet alleen de transformatie van het bovengrondse Mr. Visserplein, maar ook de ondergrondse ruimte. Deze ruimte zal functioneel en toegankelijk zijn, met talloze mogelijkheden om bezoekers en bewoners te betrekken. We hebben een visie om de ondergrondse ruimte te benutten als een verbindende schakel tussen musea, metrostations en ingangen. Dit zorgt voor een naadloze en boeiende ervaring voor iedereen die het gebied bezoekt.

We streven naar een ondergrondse ruimte die kunst en cultuur omarmt, waar bezoekers kunnen dwalen tussen tentoonstellingen en exposities. Tegelijkertijd biedt het beschutting tegen de elementen en dient het als een plek van ontspanning en verkoeling tijdens warme zomerdagen.

Ons doel is om een levendige en toegankelijke ondergrondse ruimte te creëren die de rijke culturele ervaring van het Mr. Visserplein versterkt en verbindt.

“Ontdek de ondergrondse wereld: een bruisende ruimte voor kunst en cultuur.

Hier kunnen exposities tot leven komen, waar bezoekers zich kunnen onderdompelen in inspirerende tentoonstellingen en artistieke creativiteit. Een unieke plek die de grenzen verlegt en de verbeelding prikkelt, terwijl het ondergrondse terrein een bijzondere ambiance biedt voor culturele beleving.”

Ondergrondse verbindingen: Ontdekkingen en samensmelting

Een innovatieve onderwereld vol mogelijkheden

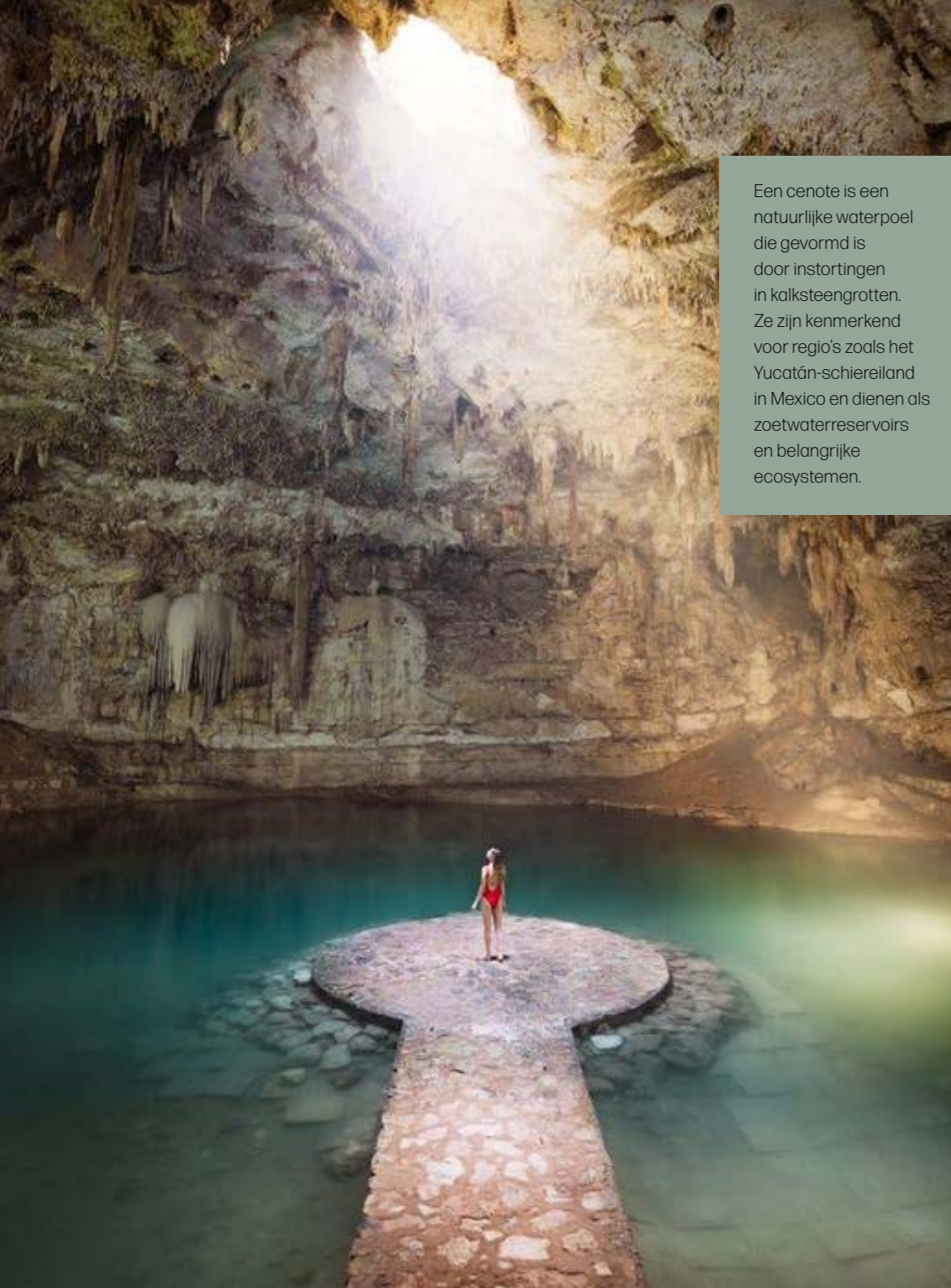
De ondergrondse ruimte van het Mr. Visserplein is een ware schat. Het biedt niet alleen functionele oplossingen zoals wateropslag, maar creëert ook een unieke beleving en mogelijkheden voor culturele expressie. Het is een verborgen wereld vol verrassingen en inspiratie.

Exposities: Verken de toekomstige mogelijkheden: onze visie omvat het creëren van een ondergrondse ruimte die geschikt is voor exposities en culturele evenementen.

Hittestress: De ondergrondse ruimte biedt beschutting en verkoeling, waardoor het een ideale plek wordt om te ontsnappen aan zomerse hoge temperaturen maar ook tijdens regenachtige perioden.

Een cenote is een natuurlijke waterpoel die gevormd is door instortingen in kalksteengrotten. Ze zijn kenmerkend voor regio's zoals het Yucatán-schiereiland in Mexico en dienen als zoetwaterreservoirs en belangrijke ecosystemen.

Een Duurzaam Ondergronds Systeem: Water, Klimaat en Welzijn

Innovatie voor een Betere Toekomst

Ons ondergrondse plan voor het Mr. Visserplein omvat innovatieve duurzaamheidsoplossingen, zoals cenotes voor wateropvang en groene elementen tegen hittestress. Dit bevordert een veerkrachtige buurt en een efficiënter waterbeheer. Groene wandelpaden, verticale tuinen en rustgevende waterpartijen zorgen voor verkoeling en verbeteren het welzijn van bewoners en bezoekers. Het ondergrondse plan dient als een showcase voor duurzaamheidsinnovaties, waarbij stedelijke ruimtes in harmonie met de natuur worden getransformeerd. Hiermee pakken we klimaatuitdagingen aan en bevorderen we het welzijn van de gemeenschap. Het Mr. Visserplein wordt een rolmodel voor een groenere en veerkrachtige toekomst, waarin duurzaamheid en leefbaarheid hand in hand gaan.

De innovatieve aanpak met ondergrondse wateropvang en groene elementen zal niet alleen hittestress verminderen, maar ook bijdragen aan een duurzame en leefbare buurt. Een inspirerend voorbeeld van hoe we steden veerkrachtiger kunnen maken en het welzijn van de gemeenschap kunnen bevorderen.

Ons plan omvat het gebruik van een cenote, een ondergronds wateropvangsysteem geïnspireerd op natuurlijke bronnen. Deze cenote zal regenwater opvangen en opslaan, waardoor het gebruikt kan worden voor irrigatie en andere duurzame doeleinden. Het biedt niet alleen een efficiënter waterbeheer, maar creëert ook een unieke en functionele ruimte in harmonie met de natuur.

Samen bouwen aan de toekomst

Een collectieve visie, een gemeenschappelijk doel

We willen graag nog even stilstaan bij de kracht van onze samenwerking. Als een hecht collectief van buurtbewoners, kunstenaars, architecten, stedenbouwkundigen, museumdirecteuren en specialisten in stedelijke duurzaamheid hebben we onze krachten gebundeld om het Mr. Visserplein te transformeren. Met trots presenteren we ons gezamenlijke plan, gevormd door onze unieke ideeën en expertise.

Onze samenwerking heeft ons geïnspireerd en uitgedaagd om tot innovatieve oplossingen te komen. Door intensief samen te werken, te luisteren naar elkaars ideeën en respectvol te discussiëren, hebben we een plan gecreëerd waar we trots op zijn.

We geloven in de kracht van gemeenschap en hebben laten zien dat door samen te werken, we grootse dingen kunnen bereiken.

Wij willen graag onze waardering uiten voor alle betrokkenen die hebben bijgedragen aan dit bijzondere project. Samen hebben we bewezen dat een collectieve visie en een gemeenschappelijk doel de sleutel zijn tot het creëren van een levendige en betekenisvolle publieke ruimte.

Marien Schouten heeft een maquette gemaakt waarvan u hiernaast een afbeelding ziet. Het laat duidelijk zien dat het Mr. Visserplein en het JD Meijerplein een geheel wordt. Verder zal de tram gewoon dezelfde route rijden over het plein.

Resumé

Ons plan in een notendop.

- **Transformatie** naar een groen en duurzaam plein voor iedereen.
- **Verbinding** van J.D. Meijerplein en Mr. Visserplein tot het middelpunt van het Joods Kwartier.
- **Beperking van autoverkeer** en meer ruimte voor voetgangers en fietsers.
- **Ondergrondse ruimte** met mogelijkheden voor wateropvang en multifunctioneel gebruik.
- **Internationaal voorbeeld** op het gebied van vergroening, duurzaamheid en watergebruik.
- **Samenwerking** met bewoners, experts en kunstenaars voor een gedeelde visie.
- **Uitnodiging** om mee te denken en betrokkenheid te tonen.

Samenwerking

Onze Denktank bestaat nu uit:

Liesbeth Bijvoet

Zakelijk directeur Joods Museum.

Mendel Giezen

Universitair docent (UvA) in duurzame stedelijke ontwikkeling en infrastructuur.

Manu Hartsuyker

Buurtbewoner, actief op het gebied van verkeer, luchtkwaliteit en openbare ruimte. Initiatiefnemer Amstel-Ijpark

Zef Hemel

Stedebouwkundige, Bonnema leerstoel TU Delft, Prof Geschiedenis en Stadsstudies Universiteit Groningen.

Evelyne Merx

Architect en ontwerper (oa. Het Concertgebouw, De Raad van State, Het Groote Museum Artis).

Jeroen Robbertsen

Buurtbewoner, grafisch ontwerper.

Marien Schouten

Buurtbewoner en Beeldend kunstenaar. Initiatiefnemer van deze denktank.

Nico Schouten

Built environment Team Lead bij Metabolic. Specialist duurzame ontwikkeling en energietransitie.

